

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**



Факультет філології

Кафедра журналістики

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА**

Перший (бакалаврський) рівень

Освітня програма Журналістика

Спеціальність 061 Журналістика

Галузь знань 06 Журналістика

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 5 від «1» грудня 2023 р.

м. Івано-Франківськ - 2023

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Навчальна практика
Викладач	Шотурма Наталія Володимирівна, кандидат політичних наук, доцент кафедри журналістики
Контактний телефон викладача	+380977695896
E-mail викладача	nataliia.shoturma@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	практична підготовка
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС (180 годин)
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://test-d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/trough/url/05863f0d67da7d9a5aea
Консультації	впродовж навчальної практики

2. Анотація до навчальної дисципліни

Навчальна практика покликана ознайомити студентів зі специфікою роботи редакцій медіа різних типів і різних форм власності. Навчальна практика – це перший етап практики студентів спеціальності 061 Журналістика, саме тому основне завдання цього етапу – дати студентам максимальне уявлення про особливості роботи редакції, про статутні документи редакції, про правила роботи і особливості роботи журналіста.

Практика студентів передбачає безперервність та послідовність її проведення при отриманні потрібного достатнього обсягу практичних знань і умінь відповідно до освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр».

Разом з тим, оскільки до цього етапу студенти вже освоїли такі дисципліни, як «Вступ до спеціальності», «Жанри журналістики», «Журналістська етика», «Фотожурналістика», «Теорія журналістики», «Основи журналістської майстерності» і т.д., вони вже можуть спробувати себе у практичній діяльності, підготувавши і опублікувавши / підготувавши до ефіру 5-6 матеріалів в інформаційних жанрах, працюючи під керівництвом журналіста, за яким закріплюються. Практика студентів передбачає безперервність та послідовність її проведення при отриманні потрібного достатнього обсягу практичних знань і умінь відповідно до освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр».

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою навчальної практики є ознайомлення із особливостями роботи медійних редакцій; закріплення отриманих теоретичних й практичних знань на практиці через виконання обов'язків кореспондента / журналіста; відпрацювання навичок роботи із технікою (залежно від специфіки редакції).

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні та професійні компетентності, якими повинен оволодіти чи які може удосконалити студент у результаті вивчення дисципліни:

ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2. Здатність до самовираження національної культурної ідентичності та прояву поваги до української культури.

ЗК 3. Здатність до роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК 4. Здатність діяти відповідально і свідомо, на засадах прав та свобод людини й громадянина, бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність приймати ефективні рішення у професійній діяльності, працювати в команді та індивідуально/автономно.

ЗК 7. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

ЗК 8. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

ЗК 9. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;

ФК 2. Здатність формувати інформаційний контент;

ФК 3. Здатність створювати медіапродукт;

ФК 5. Здатність до використання відкритих ресурсів, інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій для створення медіапродукту;

ФК 6. Здатність ефективно просувати створений медіа продукт.

Програмні результати навчання

ПРН 5. Планує власну роботу і бере участь у плануванні й координації роботи відділу, редакції, установи чи організації;

ПРН 7. Забезпечує суспільство якісною щодо змісту, форми та впливу мас-медійною продукцією;

ПРН 8. Використовує системні знання й сучасні методи впливу мас-медіа;

ПРН 9. Використовує знання про основні періоди становлення і розвитку друкованих ЗМІ, радіо, телебачення, інформагентств, інтернет-ЗМІ в Україні й за кордоном;

ПРН 12. Застосовує знання редакційно-видавничого процесу та його основних етапів;

ПРН 13. Володіє логічним апаратом аналізу твору, законами логіки, що можуть використовуватися в роботі журналіста;

ПРН 14. Застосовує знання типології й особливостей основних жанрів у різних ЗМІ, форми їх подачі;

ПРН 15. Готує контент для будь-якого виду ЗМІ, виходячи з його специфіки;

ПРН 16. Застосовує знання про сучасні комунікативні технології;

ПРН 17. Застосовує у практичній діяльності інформацію про основні періоди розвитку і напрями журналістської науки, її складники й понятійний апарат.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни - 180 год.	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	0 год.
семінарські заняття / практичні / лабораторні	0 год.

самостійна робота	180 год.
-------------------	----------

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
4	061 Журналістика	2	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Газетно-журнальна практика Змістовий модуль 1. Методика створення журналістських творів різних жанрів Тема 1. Моделі побудови інформаційних матеріалів. Тема 2. Елементи журналістських творів. Тема 3. Методичні засади підготовки статті. Тема 4. Аналітичні жанри журналістики. Тема 5. Цінність коментаря. Тема 6. Жанрова особливість інтерв'ю: діалогічний характер. Тема 7. Складові майстерності розмови з опитуваними. Тема 8. Художньо-публіцистичні жанри. Тема 9. Публіцистичні і художні прийоми та засоби відображення в нарисі.	-	-	90
Змістовий модуль 2. Морально-етичні та правові засади професійної діяльності журналіста Тема 10. Катехизис українського журналіста. Тема 11. Осмислення журналістами мовного питання в Україні. Тема 12. Професійна етика журналіста. Тема 13. Професійний етикет в журналістській діяльності. Тема 14. Утвердження правди як духовного поняття. Тема 15. Громадянська позиція журналіста. Тема 16. Сутність конструктивної, державотворчої позиції журналіста. Тема 17. Морально-духовна сутність журналістської праці. Тема 18. Правові засади функціонування українських та світових ЗМІ.	-	-	90
Радіопрактика	-	-	60

<p>Змістовий модуль 3. Організація, особливості діяльності та функціонування сучасного радіомовлення України</p> <p>Тема 1. Юридичні та організаційні особливості діяльності радіо.</p> <p>Тема 2. Структура мовлення радіостанцій: програми, типи.</p> <p>Тема 3. Особливості програмування, форматування та типи радіопрограм.</p> <p>Тема 4. Особливості сприймання радіопрограм.</p> <p>Тема 5. Жанри радіожурналістики.</p> <p>.</p>			
<p>Змістовий модуль 4. Інформаційне радіомовлення</p> <p>Тема 6. Інформаційні жанри радіомовлення.</p> <p>Тема 7. Радіоповідомлення як жанр.</p> <p>Тема 8. Радіовиступ: вимоги та засади створення.</p> <p>Тема 9. Радіозвіт і радіорепортаж: різновиди.</p> <p>Тема 10. Радіоінтерв'ю: специфіка створення.</p>	-	-	60
<p>Змістовий модуль 5. Аналітичні жанри радіомовлення</p> <p>Тема 11. Специфіка аналітичних радіожанрів.</p> <p>Тема 12. Радіокореспонденція і радіоогляд: жанрові ознаки.</p> <p>Тема 13. Радіокоментар і радіобесіда.</p>	-	-	60
Загальна	-	-	180

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Поточний контроль здійснюється факультетський керівником-методистом, керівниками-методистами за фахом протягом проходження студентами практики шляхом аналізу та оцінки їх систематичної роботи, залікових навчальних занять. Оцінювання результатів здійснюється з урахуванням таких критеріїв:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вчасне подання звіту з практики – 5 балів; - правильність оформлення документації – 5 балів; - характеристика з місця практики – 10 балів; - ведення щоденника – 15 балів; - публікації: тематика, оригінальність – 50 балів; - належне виконання редакційних завдань – 15 балів. <p>Загальна кількість – 100 балів.</p>			
	Оцінка в балах	Оцінка національній шкалі	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за залік
	90-100	відмінно	A	зараховано
	80-89	добре	B	

	<table border="1"> <tr> <td>70-79</td> <td></td> <td>C</td> <td></td> </tr> <tr> <td>60-69</td> <td rowspan="2">задовільно</td> <td>D</td> <td></td> </tr> <tr> <td>50-59</td> <td>E</td> <td></td> </tr> <tr> <td>26-49</td> <td>незадовільно (з можливістю повторного складання)</td> <td>FX</td> <td rowspan="2">незарахован о</td> </tr> <tr> <td>1-25</td> <td>незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)</td> <td>F</td> </tr> </table>	70-79		C		60-69	задовільно	D		50-59	E		26-49	незадовільно (з можливістю повторного складання)	FX	незарахован о	1-25	незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	F
70-79		C																	
60-69	задовільно	D																	
50-59		E																	
26-49	незадовільно (з можливістю повторного складання)	FX	незарахован о																
1-25	незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	F																	
Вимоги до письмових робіт	-																		
Практичні заняття	<p>За час навчальної <i>газетно-журнальної</i> практики студент повинен:</p> <p>а) ознайомитися з організацією роботи редакції газети або журналу, з'ясувати особливості їх видання залежно від форми власності;</p> <p>б) закріпити практичні навички роботи з електронною та паперовою інформаційними базами видання;</p> <p>в) взяти участь та створити журналістський матеріал про брифінг, прес-конференцію, «круглий стіл» тощо;</p> <p>г) створити матеріал для преси на основі пошуку інформації в пошукових системах Інтернет; ознайомитися з офіційними сайтами державної адміністрації, обласної, районної, або міської ради, знати види діяльності їх структурних підрозділів;</p> <p>ґ) уміти перевіряти інформацію, отриману з Інтернет-мережі;</p> <p>д) знати всі творчі (від задуму теми до її реалізації в матеріалі) та технічні (макетування номера, чергування по номеру, верстка і випуск газети) етапи створення чергового номера газети або журналу;</p> <p>е) створити кілька інформаційних заміток або репортаж за вибором;</p> <p>є) уміти проілюструвати свої газетні тексти власними фотоматеріалами;</p> <p>ж) закріпити навички верифікації інформації</p> <p>з) опублікувати 5-6 свої матеріали в газеті або журналі.</p> <p>Радіонавчальна практика передбачає:</p> <p>а) ознайомлення з організацією роботи редакційного колективу на радіо (знати структуру і штат, посадові обов'язки творчих працівників, основні джерела інформації);</p> <p>б) знання процесу випуску новин на радіо;</p> <p>в) оволодіння навичками роботи зі звукозаписуючою та монтажною технікою;</p> <p>г) практичне застосування здобутих теоретичних знань з основ журналістської майстерності;</p> <p>д) засвоєння методик перевірки інформації, отриманої з різних джерел;</p>																		

	<p>е) вміння працювати з електронними базами даних, архівними документами, начитувати і монтувати матеріали;</p> <p>г) здобути практичні навички створення журналістських матеріалів на радіо;</p> <p>г) уміти ілюструвати авторські радіоматеріали;</p> <p>д) підготувати, записати і змонтувати 5-6 радіоматеріали. За час практики студент повинен:</p> <p>а) ознайомитися зі структурою та організацією роботи редакцій на телебаченні (знати обсяг інформаційного мовлення телестудії; основні джерела фінансування та інформації; структуру і штат редакційного колективу; службові обов'язки творчих працівників);</p> <p>б) ознайомитися з творчими та технічними складовими процесу випуску телевізійних новин;</p> <p>в) оволодіти навичками роботи із записуючою та монтажною телевізійною технікою;</p> <p>г) уміти перевірити інформацію, отриманої з різних джерел;</p> <p>д) уміти працювати з електронними базами даних, архівними документами, начитувати і монтувати матеріали;</p> <p>е) здобути навички створення журналістських телематеріалів різних жанрів;</p> <p>г) уміло ілюструвати авторські матеріали застосовуючи зображально-виражальний арсенал відеотексту;</p> <p>г) знати основи менеджменту та рекламної діяльності на телестудіях-базах практики;</p> <p>д) підготувати, записати і змонтувати чотири-шість інформаційні або аналітичні відеоматеріали.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Підсумковий контроль здійснюється наприкінці проходження практики шляхом оцінювання цілісної систематичної журналістської діяльності студентів протягом визначеного періоду.</p> <p>Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми. Документація з практики, визначена програмою практики, здається студентами-практикантами на перевірку упродовж трьох днів після закінчення практики. Залік є підсумковою формою перевірки результатів виконання студентами завдань практики.</p> <p>Звіт з практики захищається студентом-практикантом при комісії, призначеній завідувачем кафедри, до складу якої входять факультетський керівник-методист практики, керівники-методисти за фахом і, за можливості, від баз практики.</p> <p>Термін засідання комісії із захисту практики встановлюється факультетським керівником-методистом практики і узгоджується з завідувачими кафедрами, завідувачем відділу виробничої (навчальної) практики, проректором.</p>
<p>Підсумковий контроль</p>	<p>Форма контролю (залік)</p> <p>Форма здачі (комбінована).</p>

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Політика курсу базується на гуманістичній освітній парадигмі, суть якої полягає у повазі до особистості студента, у праві й можливості майбутнього фахівця самостійно обирати спосіб засвоєння навчального матеріалу, використовувати нові методи, прийоми і засоби педагогічної діяльності; на навчанні у співробітництві, тобто спільній із викладачем діяльності; на плюралізмі як важливій основі розвитку інтелектуальних здібностей студентів, розвитку їхнього критичного мислення. Будь-які форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p> <p>Дотримання академічної доброчесності регулюється Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (http://surl.li/dhrfg) та Кодексом честі університету (http://surl.li/emmg1).</p> <p>Очікується, що роботи здобувачів вищої освіти будуть їх оригінальними міркуваннями. Спілкування з викладачами здійснюється під час консультаційних годин (або за попереднім погодженням із викладачем). Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та заліків заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв).</p> <p>Очікується, що роботи здобувачів вищої освіти будуть їх оригінальними міркуваннями.</p>
Відвідування занять	<p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Відвідування практичних занять для студентів є обов'язковим. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.</p> <p>Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях.</p>
Неформальна освіта	<p>Можливе зарахування результатів неформальної освіти у відповідності з Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти: Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)</p> <p>Зараховуються як підсумковий контроль, результати онлайн курсів на платформах Coursera, Prometheus, які відповідають програмі навчальної дисципліни.</p>

8. Рекомендована література

Основна

1. Богуславський О. «Визволення» веде до «Свободи» : внесок одного радіо в незалежність України або свобода як окраєць хліба. Телевізійна та радіожурналістика. URL: <http://www.lnu.edu.ua/faculty/jur/vypusk7/visnyk07-23.pdf>
2. Гоян О. Основи радіожурналістики і радіоменеджменту: Підруч. 2-ге вид., допов. К.: Веселка. 2004. 190 с.
3. Даценко Л. Українське радіо – державне чи недержавне? Телевізійна й радіожурналістика. Збірник науково-методичних праць ЛНУ ім. І.Франка. Випуск 4. Львів, 2002. С. 87-98.
4. Дворянин П. Звукова атмосфера у радіотворчості. Теле- та радіожурналістика. 2009. № 8. С. 145 – 150.
5. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. 3-тє вид. Львів: ПАІС, 2008. 276 с.
6. Іванов В. Ф., Сердюк В. Є. Журналістська етика : Підручник / Передм. В. П. Мостового. 2-ге вид., випр. К.: Вища шк., 2007. 231 с.
7. Карпенко В. О. Інформаційна політика та безпека: Підручник. К.: Нора-Друк, 2006. 320 с.
8. Кузнецова О. Д. Професійна етика журналістів: Посібник. 2-ге вид., перероб. і допов. Львів : ПАІС, 2007. 246 с.
9. Кулик В. Дискурс українських медій: ідентичності, ідеології, владні стосунки. К.: Критика, 2010. 655 с.
10. Лизанчук В. В. Радіожурналістика: засади функціонування : Підручник . Львів: ПАІС, 2000. 366 с.
11. Лизанчук В. Основи радіожурналістики: підручник. К.: Знання, 2006. 689 с.
12. Лизанчук В. Радіоінтерв'ю: чи це найпростіший жанр? Теле- та радіожурналістика. 2011. №10. С. 14-30.
13. Миронченко В. Основи інформаційного радіомовлення: підручник . К., 1996. 400 с.
14. Миронченко В. Я. Професійні тренінги майбутніх радіожурналістів. *Наукові записки Інституту журналістики.* Том 15. URL: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1226> .
15. Михайлин І. Л. Журналістика як всесвіт: Вибрані медіадослідження. Х. : Прапор, 2008. 512 с.
16. Набруско В. Національна радіокомпанія пропонує здоровий консерватизм. Телевізійна й радіожурналістика. Збірник науково-методичних праць ЛНУ ім. І.Франка. Випуск 4. Львів, 2002. С. 57-61.
17. Пенчук І. Сучасне регіональне радіо: проблеми... *Вісник Запорізького державного університету: Філологічні науки.* Зб. наук. ст. / Головний редактор Толоч В. О. Запоріжжя, 2002. Вип. 1. С. 107 – 110.
18. Різун В. В. Теорія масової комунікації: Підручник. К.: «Просвіта», 2008. 260 с.
19. Сербенська О. А. Бабенко В. В. Основи телетворчості: Практикум. Львів: ПАІС, 2007. 112 с.
20. Стрижеус А. В. Засади красномовства у радіожурналістській майстерності. *Наукові записки Інституту журналістики.* Том 16. URL: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1347> .
21. Хоменко І. А. Оригінальна радіодрама: навч. посібн. / За ред. В. Я. Миронченка. К. : Вища шк., 2002. 200 с.
22. Чічановський А. А., Старіш О. Г. Інформаційні процеси в структурі світових комунікаційних систем: Підручник. К.: Грамота, 2010. 586 с.
23. Шайда Н. Радіоканал «Культура» у контексті формування української національної ідентичності. Теле- та радіожурналістика. 2011. № 10. С. 192 – 203.
24. Шаповал Ю. Феномен журналістики: проблеми теорії. Рівне, 2005. 248 с.

Додаткова література

1. Бойд Ендрю. Ефірна журналістика. Технології виробництва ефірних новин. пер. з англ. О. О. Колот, ред. перекл. А. В. Куликов. П'яте вид. К., 2007. 432 с.
2. Єлісовенко Ю. Інтонаційна диференційованість інформаційного, аналітичного та художньо-публіцистичного теле- та радіомовлення. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. Сер.: Журналістика. 2006. Вип. 14. С. 47–50.
3. Карпенко В. О. Журналістика: основи професійної комунікації. К., 2002. 348 с.
4. Кузнєцова Т. В. Аксиологічні моделі мас-медійної інформації : монографія. Суми : Університетська книга, 2010. 300 с.
5. Миронченко В. Я. Технічні засоби радіомовлення та звукозапису: Посібник для студентів Інституту журналістики. К.: Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2004. 76 с.
6. Потятиник Б. В. Медіа: ключі до розуміння. Серія: Медіакритика. Львів: ПАІС, 2004. 312 с.
7. Рендол Девід. Універсальний журналіст / пер. з англ. М. Марченко, літ. ред. І. Огієнко. К., 2007. 288 с.
8. Різун В. В. Маси: Тексти лекцій. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2003. 118 с.
9. Ройманн Курт. Журналістські жанри. Публіцистика. Масова комунікація: медіаенциклопедія. За заг. ред. В. Ф. Іванова. К.: Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2007.
10. Скуленко М. І. Психологія пропаганди: Монографія. Запоріжжя: КПУ, 2009. 180 с.
11. Стівенс М. Виробництво новин: телебачення, радіо, інтернет / пер. з англ. Н. Єгоровець. К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 407 с.
12. Штромайер Герд. Політика і мас-медіа / пер. з нім. А. Орган. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 303 с.

Наталія Шотурма,
доцент кафедри журналістики